

ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Хрустицький О. А., аспірант
Житомирський національний агроєкологічний Університет

Органічне виробництво сільськогосподарської продукції є важливим фактором економічного розвитку сільських територій, що зумовлює використання виробничих, організаційних, інфраструктурних новацій у виробництві продовольства та забезпечує збалансовану динамічну рівновагу між соціальними, економічними, екологічними компонентами системи сільського соціуму.

Питанням розвитку органічного сільськогосподарського виробництва приділяють увагу В. Артиш, Н. Берлач, Є. Бойко, Н. Бородачова, Б. Буркинський, Т. Галушкіна, З. Герасимчук, М. Капштик, В. Кисіль, М. Кобець, Є. Милованов О.В. Рудницька та ін. [1; 2; 3]. Їх дослідження присвячені проблемам органічного землеробства, організаційно-економічним аспектам екологізації виробництва продовольства та еколого-відновлюваного природокористування, функціонування ринку органічної продукції. Проте органічне виробництво сільськогосподарської продукції як один із факторів економічного розвитку сільських територій потребує подальшого дослідження.

Стрімкий розвиток органічного виробництва сільськогосподарської продукції у світі вказує на перспективи подальшого впровадження новаторських ідей органічного сільського господарства, які вперше почали використовуватись близько ста років назад у Великій Британії, Німеччині, Польщі і наразі отримали продовження у формуванні системи «екологічного існування» соціуму, цілісність якої забезпечується взаємодією її соціальних, економічних, екологічних, територіальних компонентів.

Органічне виробництво має цілу низку економічних,

екологічних та соціальних переваг, а саме: економічні переваги органічного виробництва, досягаються шляхом суттєвого зниження виробничих витрат завдяки відмові від застосування дорогих хімікатів та зменшення енергоємності виробництва, зокрема витрат на паливо та мастильні матеріали; соціальні переваги органічного виробництва полягають у створенні додаткових робочих місць у сільській місцевості, розвитку інфраструктури сільських територій, покращення здоров'я нації тощо; екологічні переваги полягають у збереженні та відновленні біорізноманіття в агроландшафтах, що сприяє відтворенню родючості ґрунтів і збереженню довкілля [4; 5; 6]. Україна займає перше місце в східноєвропейському регіоні щодо сертифікованої площі органічних сільськогосподарських угідь, спеціалізуючись переважно на виробництві зернових, зернобобових та олійних культур [3, с. 6]. Така ситуація є вигідною для України, щоб укріпити свої позиції експортера органічної продукції та отримати вагомий інструмент для економічного розвитку сільських територій зокрема [1, с. 52].

Розвиток органічного виробництва сільськогосподарської продукції доцільно розглядати як джерело формування маркетингового потенціалу території, передумову розвитку комплексу маркетингу органічної продукції для задоволення зростаючого попиту споживачів на екологічно чисті й безпечні для здоров'я людей продукти харчування в Україні та світі. Формування маркетингових ланцюжків доведення органічної продукції до споживача зумовлює необхідність організації процесів сертифікації цієї продукції, дотримання умов збереження, пакування, рекламування, що також вбачається чинником економічного розвитку сільських територій, оскільки у цих процесах задіяне сільське населення.

Вплив органічного виробництва сільськогосподарської продукції на економічний розвиток сільських територій слід розглядати й через призму вертикальної інтеграції в агропродовольчому комплексі. Переробні підприємства можуть створювати на сільських територіях локальні ланки з первинної переробки сільськогосподарської продукції (ними можуть бути існуючі сільськогосподарські підприємства, фермерські господарства, домогосподарства), що сприятиме створенню нових робочих місць для сільського населення та отримання сертифікаційних документів для виробників.

В умовах розвитку мікропідприємства на сільських територіях, зокрема зеленого туризму, використання бренду «територія органічного виробництва сільськогосподарської продукції» може сприяти рекреаційному розвитку цих територій за рахунок пропозиції

«умов екологічного відпочинку й споживання органічних продуктів».

Отже, перевагою органічного виробництва сільськогосподарської продукції є те, що цей напрямок має потенціал для забезпечення життєдіяльності сільського населення і поживлення роботи дрібних фермерських господарств. Разом зі зростанням органічного сектора зростатиме і працевлаштування місцевого населення, оскільки органічне землеробство менш механізоване і потребує, як правило, більше ручної праці, а отже всі фактори, що впливають на економічний розвиток сільських територій будуть задіяні в комплексі.

Література

1. Артиш В.І. Сучасний стан виробництва екологічно чистої продукції в країнах світу / В.І. Артиш // Економіка АПК. – 2005. – №3. – С. 50– 53.
2. Берлач Н. А. Адміністративно-правові засади формування органічного напряму у сільському господарстві України: монографія / Н. А. Берлач. – К.: Новая Идеология, 2010. – 398 с.
3. Бойко Є.О. Розвиток підприємств органічного сектора агробізнесу в контексті викликів глобалізації: [монографія] / Є.О. Бойко. – Миколаїв: Дизайн та поліграфія, 2012. – 172 с.
4. Федерація органічного руху України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.organic.com.ua/>
5. Дослідний інститут органічного сільського господарства FiBL / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fibl.org/en/themen/themen-statistiken.html>.
6. Органічне виробництво: має шанс подолати голод і глобальне потепління [Електронний ресурс] / Український органік журнал «Organic UA». – Режим доступу: <http://organic.ua>.